

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. (8 5) 203 4407,

faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2025-05- Nr.

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO PAKARTOTINIO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei svarstyti Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 8, 24¹, 24², 25, 26, 36 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 26¹ straipsniu įstatymo (toliau – Įstatymo projektas) projektą.

I. Sprendžiama problema	<p>2023 m. kovo 14 d. Europos Komisija pasiūlė reformuoti Europos Sąjungos (toliau – ES) elektros energijos rinkos modelį, kad būtų sparčiau vystoma atsinaujinančiųjų išteklių energija ir greičiau palaipsniui atsisakoma dujų, vartotojų sąskaitos mažiau priklausytų nuo nepastovių iškastinio kuro kainų, taip pat, kad ateityje vartotojai būtų labiau apsaugoti nuo kainų šuolių ir galimo manipuliavimo rinka, o ES pramonė taptų skaidresnė ir konkurencingesnė.</p> <p>Reforma apėmė du pasiūlymus dėl taikant teisėkūros procedūrą priimamų aktų: Reglamentą, kuriuo iš dalies keičiami atitinkami elektros energijos rinkos teisės aktai, ir dar vieną Reglamentą, kuriame dėmesys skiriamas ES apsaugos nuo manipuliavimo rinka tobulinimui, pasitelkiant geresnę stebėseną ir skaidrumą: pasiūlymas dėl Reglamento, iš dalies keičiančio Reglamentus (ES) 2019/943 ir (ES) 2019/942 (toliau – REMIT), taip pat Direktyvas (ES) 2018/2001 ir (ES) 2019/944, siekiant pagerinti Europos Sąjungos elektros energijos rinkos situaciją. Pagrindinės problemos, su kuriomis yra susiduriama – šiuo metu trūksta REMIT duomenų ir ES lygmeniu nevykdoma prievolė teikti ataskaitas, todėl susilpnėjusi ir nevykdoma stebėjimo sistema.</p> <p>Decentralizuota vykdymo užtikrinimo sistema, pagrįsta tik nacionalinio lygmens tyrimais yra neveiksminga, sudėtingesni tarpvalstybiniai atvejai, todėl rinkos priežiūra yra nepakankama.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Pagrindiniai pasiūlymai:</p> <p>– Geresnis duomenų rinkimas ir rinkos stebėjimas:</p> <ol style="list-style-type: none">1) pritaikyti REMIT sritį prie esamų ir besikeičiančių rinkos aplinkybių;2) gerinti viešai neatskleistos informacijos rinkimo procesą ir rinkos skaidrumą;3) patobulinti ataskaitas teikiančių šalių priežiūrą ir dalijimąsi duomenimis;4) padidinti rinkos skaidrumą dėl SGD kainų vertinimo. <p>– Tyrimų stiprinimas ir baudų suderinimas, siekiant geriau apsisaugoti prieš piktnaudžiavimą rinka:</p> <ol style="list-style-type: none">1) nustatyti didesnę Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (ACER) vaidmenį, tiriant svarbius tarpvalstybinius REMIT atvejus;2) suderinti reguliavimo institucijų nacionaliniu lygmeniu nustatytas baudas.
III. Priemonių kaštai	<p>Manytina, kad Įstatymo projektui įgyvendinti papildomų valstybės ar savivaldybių biudžetų lėšų neprireiks.</p>

IV. Nauda visuomenei	<p>REMIT glaudžiau suderinamas su ES taisyklėmis dėl finansų rinkų skaidrumo. Jis apima naują prekybos praktiką, pvz., algoritminę prekybą, ir sustiprina ataskaitų teikimo ir stebėjimo nuostatas, siekiant apsaugoti vartotojus nuo piktnaudžiavimo rinka.</p> <p>REMIT sustiprinamas ACER priežiūros vaidmuo, leidžiantis jai prižiūrėti vidaus informacijos platformų ir registruotų ataskaitų teikimo mechanizmų patikrinimus, informacijos prašymus ir leidimus. ACER taip pat turi teisę skirti baudas, siekdama užtikrinti, kad būtų laikomasi sprendimų dėl patikrinimo vietoje ir prašymų pateikti informaciją.</p>
----------------------	---

Detaliau Įstatymo projektu siūlomos nuostatos aptariamos Įstatymo projekto aiškinamajame rašte.

Įstatymo projektas neprieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatomis ir strateginio lygmens planavimo dokumentams.

Įstatymo projektas nėra notifikuojamas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus. Įstatymo projekte įtvirtinama nauja sąvoka „profesionaliai sandorius organizuojantis ar vykdomas asmuo“ suderinta Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas (24-18971(2)) patikslintas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2025 m. balandžio 25 d. išvadoje Nr. NV-829 pateiktas pastabas. Įstatymo projektas 2025 m. gegužės 6 d. svarstytas tarpinstituciniame pasitarime ir patikslintas pagal pateiktas pastabas.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Priėmus Įstatymo projektą, neigiamų teisinio reguliavimo poveikio pasekmių nenumatoma.

Įstatymo projektą parengė Energetikos ministerijos Energetikos konkurencingumo grupė (grupės vadovas Karolis Švaikauskas, tel. 8 670 39 352, el. p. karolis.svaikauskas@enmin.lt, patarėja Gintarė Palšauskaitė, tel. +370 602 47 294, el. p. gintare.palsauskaite@enmin.lt).

Įstatymo projektas ir jo lydimieji dokumentai skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 8, 24¹, 24², 25, 26, 36 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 26¹ straipsniu įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.

2. Įstatymo projektas, 7 lapai.

3. Įstatymo projekto lyginamasis variantas, 7 lapai.

4. Įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 5 lapai.

5. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) 2024/1106 ir Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 pakeitimo įstatymo projekto atitikties lentelė, 5 lapai.

6. Derinimo pažyma, 3 lapai.

Energetikos ministras

Žygimantas Vaičiūnas